

Mededeling van de regering

Eerste minister **Elio Di Rupo**: Dit is opnieuw een historisch moment voor ons land. Een troonswisseling is altijd een bijzonder moment in de geschiedenis van een land, en uiteraard ook in de geschiedenis van ons eigen land.

Na 20 jaar koningschap heeft koning Albert II nu aangekondigd dat hij op 21 juli aftreedt. Diezelfde dag zal de grondwettelijke troonopvolger, prins Filip, hier de eed afleggen en onze nieuwe vorst worden.

Ik dank de Kamervoorzitter voor de organisatie van deze buitengewone plenaire vergadering. Het geeft de regering de kans om de Kamer te informeren over deze belangrijke gebeurtenissen voor België.

Gisterenochtend heeft de Koning mij formeel zijn wens meegedeeld om af te treden. Hij preciseerde dat hij hierover rechtstreeks wilde praten met de leden van het kernkabinet. Ik heb vervolgens een vergadering van dat kernkabinet samengeroepen om 13.50 uur en die vergadering vond plaats in aanwezigheid van de Koning op het paleis in Brussel.

De Koning heeft de leden van het kernkabinet op de hoogte gebracht van zijn wens om af te treden op 21 juli 2013 ten gunste van zijn zoon Filip, zoals bepaald in de Grondwet.

Die bijeenkomst, die geen *colloque singulier* was aangezien het hele kernkabinet erbij was, was een zeer emotioneel moment, dat de aanwezigen nooit zullen vergeten en voor altijd in hun hart zullen dragen. Met veel schroom, nederig en oprecht heeft Albert II ons uitgelegd dat zijn gezondheid hem niet meer toeliet zijn functie uit te oefenen zoals hij dat wilde. Dat heeft ons diep geroerd. Welke functie men ook vervult, en dat geldt evengoed voor een koning, men kan de mens achter de functie, met zijn lichamelijke en emotionele dimensie, niet wegcijferen.

De vice-eersteministers en ikzelf hebben ons begrip en ons diep respect voor de beslissing van de Koning uitgedrukt.

Wij hebben de Koning onze grote dankbaarheid betuigd voor de twintig jaar waarin hij zich ten dienste van het land heeft gesteld. De Koning uitte de wens om de bevolking 's avonds persoonlijk op de hoogte te brengen.

Na de vergadering heb ik contact opgenomen met prins Filip om hem op de hoogte te brengen van de situatie. (*Vrolijkheid*) Dat is mijn taak!

Ik dank u voor uw begrip voor mijn taak als eerste minister.

De kroonprins heeft ons bevestigd dat het voor hem een grote eer is de prerogatieven op te nemen die hem te beurt vallen bij een troonswissel, overeenkomstig artikel 85 van de Grondwet.

Prins Filip zal op 21 juli de eed afleggen voor de Verenigde kamers, en wordt dan de zevende Koning der Belgen.

Ik heb de voorzitters van Kamer en Senaat snel geïnformeerd en hun verzocht – waarvoor mijn dank – de Koning de primeur te laten van de mededeling van zijn beslissing aan de bevolking.

Na de bijeenkomst met de Koning heeft het kernkabinet verder vergaderd in de Wetstraat 16, en besloten onmiddellijk een taskforce op te richten die de troonswisseling en de plechtigheden van 21 juli moet voorbereiden. In die taskforce zitten de onderscheiden diensten van de Staat die bij de organisatie van de diverse evenementen betrokken zijn.

Om 17.30 uur heeft er een buitengewone ministerraad plaatsgevonden met alle ministers en staatssecretarissen. Na afloop daarvan hebben wij, zoals zeer veel andere Belgen, samen gekeken naar de mededeling van de Koning die op 18 uur op de nationale televisiezenders werd uitgezonden.

Geflankeerd door de vice-eersteministers heb ik vervolgens, namens de regering, de u intussen bekende mededeling aan de media gedaan.

Zowel in mijn eigen naam als in naam van de regering wil ik nogmaals hulde brengen aan koning Albert II. Zijn beslissing is een strikt persoonlijke beslissing die hij in eer en geweten heeft genomen en verdient ons grootste respect.

Koning Albert II was een opmerkelijke koning. Gedurende twintig jaar heeft hij zijn rol perfect vervuld. Door zijn grote menselijke kwaliteiten voelde hij steeds de bekommernissen, de behoeften en de verwachtingen van de Belgen goed aan. De regering wil hem daarvoor haar erkentelijkheid en affectie betuigen.

Waarde collega's, deze 21ste juli wordt dus een heel bijzondere en speciale nationale feestdag. De dag zal aanvangen onder het koningschap van Albert II en, na diens aftreden en de eedaflegging van de kroonprins voor de Verenigde Kamers, eindigen met het begin van de regeerperiode van de nieuwe koning, koning Filip.

Ons land krijgt dus weldra een nieuwe koning. Dat stemt mij tot vreugde. Er komt een nieuwe dynamiek op gang.

Prins Filip is zeer goed voorbereid om koning te worden. Hij heeft veel ervaring opgedaan, onder meer door de laatste jaren talrijke Belgische economische missies in het buitenland te leiden. Hij heeft onophoudelijk onze bedrijven, onze economische belangen en onze vele troeven in heel de wereld gepromoot. Onlangs nog heeft prins Filip met succes, brio en humor de Belgische economische missie in Californië geleid.

Prins Filip zal een toegewijde koning zijn, met prinses Mathilde aan zijn zijde. Het nieuwe Belgische koningspaar zal een open oor hebben voor de verzuchtingen van alle burgers.

De regering heeft het volste vertrouwen in de toekomstige koning Filip en koningin Mathilde, en zal hun haar volledige steun geven. Wij wensen hun veel succes.

Waarde collega's, 21 juli wordt voor alle Belgen een bijzonder vreugdevolle feestdag. We zullen drie redenen hebben om te vieren: het twintigjarige koningschap van Albert II, de nationale feestdag én de troonsbestijging van een nieuwe koning, met een nieuwe koningin. Ik reken op u, opdat deze historische dag in het teken zou staan van dank, emotie en vreugde, en opdat dit zou afstralen op het imago van ons land in de hele wereld.

Na de langste politieke crisis die België heeft gekend, zijn wij erin geslaagd om ons land niet alleen te stabiliseren, maar het ook resoluut een nieuwe dynamiek te geven. Dat hebben wij gedaan met het terugwinnen van onze budgettaire en financiële geloofwaardigheid, met de nakende afronding van de zesde staatshervorming en met de positieve synergie die zich installeerde tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en Gewesten. Nu wij ook een nieuwe koning krijgen, zien wij de toekomst sereen, vol vertrouwen en optimistisch tegemoet.

Waarde collega's, België wordt opnieuw gerekend tot de sterke landen van de Europese Unie. Laten wij, met inachtneming van de Grondwet, onder de nieuwe Koning de toekomst met sereniteit, vertrouwen en optimisme tegemoet zien.

Jan Jambon (N-VA): Onze partij heeft respect voor de mens Albert II. Wij waren het vaak niet met hem eens, maar hij is een sympathieke, joviale en goedlachse man.

Over de functie van de Koning en de monarchie als instituut hebben wij altijd een duidelijke visie naar voren gebracht. N-VA wil de democratie voluit laten spelen en dus moet voor ons het staatshoofd ook democratisch verkozen worden. Wij zijn bijgevolg voorstander van de republiek als staatsvorm.

Maar wij zijn ook legalisten en wij hebben respect voor gewoonten en gebruiken. Zolang er in dit land geen meerderheid bestaat om de monarchie te vervangen door een republiek, aanvaarden wij het huidige institutionele kader om daarbinnen aan politiek te doen. Tegelijkertijd kunnen wij enig begrip opbrengen voor het protocol en het decorum dat daarbij hoort en dat bij een troonswissel komt kijken, maar vraag ons alstublieft niet om er warm voor te lopen.

Voor ons is deze troonswissel een uitgelezen moment om na te denken over wat voor een koningschap wij willen in de toekomst. Alle koningshuizen in Europa zijn geëvolueerd naar een protocollaire monarchie of staan open voor die evolutie. Ook de Koning heeft gisteren in zijn toespraak gealludeerd op de modernisering van het koningshuis. Daarom kunnen wij die stap het best nú zetten. In het verleden betekende de troonswissel steeds dat de rol van het koningschap de facto wijzigde. Bij elke troonsbestijging boette de nieuwe Koning een stukje aan politieke macht in. Nu is het tijd voor een wijziging de jure, zodat het ook duidelijk wordt voor alle burgers in dit land.

Weken geleden reeds vroegen wij in de Conferentie van voorzitters de bijeenroeping van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden om te debatteren over de transparante financiering van het koningshuis en over de rol van de Koning, die volgens ons louter protocollair moet zijn.

Daarom roep ik op om nu drie trajecten te starten.

Het eerste traject is de transparantie van de financiering van het koningshuis. De regering heeft hiervoor voorstellen uitgewerkt, maar die gaan niet ver genoeg. Zo moeten volgens ons onder andere de dotaties aan de prinsen bij deze troonswissel stopgezet worden.

Het tweede traject is de aanpassing van de rol van de Koning bij de regeringsvorming. Dit vergt geen grondwetwijziging, maar louter een wijziging in het Reglement van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ook over de interpretatie van de grondwettelijke bevoegdheden kunnen wij praktische afspraken maken. Schaffen we bijvoorbeeld beter niet onmiddellijk de rol af waarbij een vorst als een soort feodale macht gratie kan schenken aan misdadigers?

Het derde traject is de bevoegdheden van de Koning de iure te wijzigen. Daarvoor is inderdaad een grondwetsherziening nodig, maar het Parlement kan die nu al voorbereiden en duidelijke engagementen aangaan.

Nu is er een momentum om de monarchie aan te passen aan de 21e eeuw. Laten wij die kans met beide handen grijpen.

André Frédéric (PS): Koning Albert heeft beslist zijn eigen geschiedenis te schrijven en troonsafstand te doen. Zijn plichtsbesef en staatszin kennende, weten we dat zijn vertrek weloverwogen was en grondig werd voorbereid. We willen hulde brengen aan de balans van zijn koningschap. De Koning heeft zijn tijd besteed aan het verenigen van de Belgen, op wie hij gaandeweg meer en meer ging lijken. Hij werd het symbool van de weerstand tegen hen die het land willen doen barsten.

Met zijn keuze om afstand te doen van de troon, stapt hij af van de koninklijke gewoonten en gebruiken en belichaamt hij een actuelere opvatting van de monarchie. Zoals hij gisteren in zijn toespraak zei, bestaan de rol én de legitimiteit van de koning der Belgen erin zich ten dienste van de democratie en zijn medeburgers te stellen, van wie de soevereiniteit uitgaat. Dat toont aan welke rol de Koning heeft gespeeld in de modernisering van de monarchie.

De monarchie blijft het meest geschikte systeem voor ons land. Mijn fractie is geen een clubje royalisten, maar we willen koning Albert II danken voor de diensten die hij aan ons land bewezen heeft. Ik wens Filip evenveel succes toe.

Raf Terwingen (CD&V): Het was een verrassing, maar eigenlijk ook niet. De geruchten van de voorbije maanden over een nakende troonsafstand van koning Albert zijn sinds gisteren geen speculaties meer, maar een vaststaand feit.

Wij wensen in de allereerste plaats ons respect te betuigen voor de beslissing die de Koning, zoals hij zelf heeft benadrukt, in eer en geweten heeft genomen. Het siert de Koning dat hij zelf erkent dat zijn leeftijd en gezondheid hem niet meer toelaten zijn ambt uit te oefenen zoals hij dat zou willen doen en zoals dat van hem verwacht mag worden. Daaruit spreekt zijn grote plichtsbesef, dat een constante is geweest gedurende de twintig jaar van zijn koningschap.

Koning Albert heeft, gesteund door koningin Paola, in moeilijke tijden een zeer belangrijke rol gespeeld in ons land. De voorbije twintig jaar is ons institutionele landschap ingrijpend veranderd. Koning Albert was in feite de eerste koning van het federale België. Hij heeft de beslissingen van de regering en de politieke partijen steeds gerespecteerd en niet tegengehouden. Hij heeft steeds gehandeld binnen de klijntijnen die de Grondwet voor de Koning heeft getrokken. Hij wist ook in dit complexe land met zijn communautaire en ideologische verscheidenheid mensen en bevolkingsgroepen met elkaar te verbinden. De voorbije jaren investeerde de Koning vaak in de rol van rustpunt tijdens moeilijke regeringsvormingen en communautaire onderhandelingen. Ook deze rol vervulde hij op een correcte manier, maar het was ook duidelijk dat die rol fysiek steeds meer van hem vergde.

Maar naast de koning Albert hebben wij de voorbije twintig jaar ook de mens Albert beter leren kennen: als een man die de polsslag van de bevolking goed aanvoelde en die op kritieke momenten met zijn luisterend oor mensen kon verbinden. Denken we maar aan de belangrijke rol die hij speelde in de Dutroux-periode. Hij is een zeer empathisch man, een zeer menselijke koning die het vertrouwen van de mensen wist te winnen met zijn jovialiteit en zijn goedlachsheid. Hij was en is een koning met een groot en warm hart. Wij willen koning Albert voor wat hij voor ons land en zijn bevolking heeft gedaan, oprecht hulde brengen.

Kroonprins Filip komt nu voor de taak te staan waarop hij jaren is voorbereid. Wij wensen hem, samen met de toekomstige koningin Mathilde, de kracht en de inspiratie om deze belangrijke opdracht op de juiste wijze in te vullen, zoals zijn vader dat hem heeft voorgedaan.

Aan degenen die een debat willen voeren over de rol van de Koning, zeggen wij duidelijk dat wij hiervoor openstaan. Maar in onze Grondwet is die rol reeds welomlijnd en, behalve in een periode van regeringsvorming, beperkt. De Koning regeert niet, hij heeft geen macht; hij adviseert. Wat hij doet, doet hij onder politieke verantwoordelijkheid. De monarchie in ons land heeft een toekomst met een Koning die zich aan zijn grondwettelijke rol houdt en die mee evolueert in de richting die de verkozenen des volks uitstippelen. De Koning moet meegaan met zijn tijd, met zijn volk.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat de nieuwe Koning zal doen wat zijn vader de voorbije twintig jaar voorbeeldig heeft gedaan: met een groot plichtsbesef en verantwoordelijkheidsgevoel dit land dienen en mensen met elkaar verbinden om samen aan een betere toekomst te werken.

Daniel Bacquelaire (MR): Mijnheer de eerste minister, wij hebben uw verklaringen van gisteren en vandaag erg op prijs gesteld. De abdicatie van de Koning is een persoonlijke keuze die wij respecteren. Wij hebben ook waardering voor de eenvoud, de soberheid en de toon van de toespraak van de Koning.

Volgens Montaigne was op een waardige manier koning zijn de zwaarste en moeilijkste rol die er bestaat. Wij zijn de Koning dankbaar voor de voorbeeldige manier waarop hij zijn functie heeft uitgeoefend en zich ten dienste van de democratie en de bevolking heeft gesteld. Het koningschap is nuttig en nodig, gelet op de complexe mechanismen waarop onze federale staat gestoeld is. De Koning leefde oprecht mee met de emoties van de bevolking. Die factor zorgde mee voor de sociale cohesie in ons land.

Prins Filip en prinses Mathilde hebben zich de jongste jaren met veel volharding en inzet op deze taak voorbereid. Wij kunnen de toekomst derhalve met vertrouwen tegemoet zien.

Wij schenken ons vertrouwen aan Filip, zoals we ook aan koning Albert II ons vertrouwen hebben geschonken. Net als de Koning vinden wij dat de koninklijke functie moet evolueren. Wij willen het goed functioneren van de monarchie bevorderen door ze aan de evolutie van de wereld en de samenleving aan te passen.

Samen met de rest van de regering zal u, mijnheer de eerste minister, erop toezien dat de troonswisseling harmonieus verloopt.

Karin Temmerman (sp.a): Zelfs de grootste criticasters onder ons zullen erkennen dat koning Albert indruk heeft gemaakt, niet alleen gisteravond, maar gedurende de 20 jaar dat hij koning is geweest. Koning Albert was betrokken, warm, op de juiste momenten een verzoener en een rustbrenger. Hij stond boven het gewoel, af en toe met gevoel voor humor, ook in uiterst moeilijke en delicate momenten. Koning Albert heeft zijn functie op een moderne en meer ceremoniële manier ingevuld. Dat is ook de rol die een koning in België moet spelen.

Wij moeten allemaal langer werken, maar de Koning heeft groot gelijk als hij vindt dat het op zijn 79e welletjes is geweest. Wij moeten ook toegeven dat wij, politici, het hem in de voorbije jaren niet echt gemakkelijk hebben gemaakt, maar wij hopen dat hij nu tevreden zijn functie kan doorgeven.

Prins Filip zal ook, zoals zijn vader 20 jaar geleden, naar de juiste toon, stijl en functie moeten zoeken, maar wij rekenen erop dat hij zijn koningschap op een moderne en louter protocollaire manier zal invullen. In een moderne democratie is een koning immers een dienaar en een vertegenwoordiger. Prins Filip heeft daarin alvast een goede leermeester gehad.

Patrick Dewael (Open Vld): Mijn fractie sluit zich aan bij de blijken van sympathie voor de Koning. De keuze om af te treden is een van de moeilijkste beslissingen voor een vorst en ik betuig hiervoor mijn diep respect. Ik wens de Koning na 21 juli een goede gezondheid, samen met koningin Paola, die ik eveneens wil bedanken voor haar inzet.

Een Koning leeft mee met zijn land in goede, maar ook in kwade dagen. Ik heb dat persoonlijk kunnen vaststellen na de gasramp in Gellingen. Het leed van de slachtoffers en de getroffen nabestaanden was zijn leed. Wij zullen zijn toewijding niet snel vergeten.

Ik wil ook onze steun betuigen aan de troonopvolger. Ik ben er zeker van dat Filip, zoals zijn vader, snel het vertrouwen zal genieten van de bevolking.

Ons land en onze Grondwet evolueren voortdurend, maar de figuur van de Koning is een constante. Hij is het symbool van de eenheid van ons federale België, een baken van stabiliteit en continuïteit. Ik wil daarom afstand nemen van hen die deze gebeurtenissen aangrijpen om te pleiten voor separatistische avonturen, al dan niet via confederale weg. België is een constitutionele monarchie en een Koning bestijgt pas de troon zodra hij uitdrukkelijk verklaart de grondwettelijke regels te aanvaarden.

Koning Albert bracht gisteren in herinnering dat de rol van de Koning erin bestaat ten dienste te staan van de democratie en van haar burgers. Hij voegde eraan toe dat het koningschap met zijn tijd moet meegaan. Dat waren wijze woorden. Het is uiteindelijk aan het Parlement om de rol van de Koning te definiëren. Dat debat gaat niet over Albert, Filip of anderen. Het gaat erom hoe wij ons systeem zo kunnen inrichten dat een vlotte werking van de instellingen gegarandeerd is.

Mijn fractie is in dat verband al enige tijd voorstander van een protocollaire monarchie. Daarom moeten wij ons bezinnen over aanpassingen die de maatschappelijke realiteit weerspiegelen. Ik denk aan het bekrachtigen van wetten door de Koning en het genaderecht. Ook het benoemen van ministers en staatssecretarissen door de Koning is niet langer actueel. De eerste minister stelt zijn ploeg samen, vraagt het vertrouwen aan het Parlement.

Een modern koningshuis voor de 21ste eeuw als een onmisbaar deel van een federaal België, dat is de oprechte wens van Open Vld. Wij wensen daaraan volop mee te werken.

Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Gisteren werd nog maar eens bewezen dat de waardigheid van en het respect voor onze medeburgers en instellingen geen loze begrippen zijn.

België is een bijzonder land door zijn geschiedenis, zijn multiculturalisme en zijn inventiviteit op het vlak van sociaal overleg, solidariteit en institutionele organisatie.

Wie aan het hoofd van zo'n land staat, heeft een bijzondere rol te vervullen. Naast de constitutionele legitimiteit moet zijn politieke legitimiteit het 'samen leven' en samen besturen' bevorderen. De Koning is een buitenstaander die ten dienste staat van de politici die het land besturen. Koning Albert II heeft die rol gedurende de crisis van 500 dagen tijdens de jongste regeringsvorming op voortreffelijke wijze vervuld.

Tijdens zijn toespraak naar aanleiding van zijn troonsafstand heeft koning Albert II ook gezegd dat de monarchie gemoderniseerd moet worden.

Over een jaar zijn er nieuwe verkiezingen. Dan zullen we een door de wol geverfde koning moeten hebben, die nauw betrokken is bij de werkzaamheden van regering en Parlement.

Tegen dan moeten we de zesde staatshervorming afronden en het stelsel van het koninklijke dotaties herzien. Met de volgende regering en het volgende Parlement zullen we de modernisering van de functie van de Koning kunnen voortzetten.

We rekenen op toekomstig koning Filip om dat moderniseringsproces, waarvoor wij politiek verantwoordelijk zijn, te begeleiden.

Barbara Pas (VB): Het Vlaams Belang heeft kennis genomen van het feit dat Albert II gisteren zijn ontslag heeft aangekondigd. Wij wensen hem als persoon een goede gezondheid toe en de rust die hij verdient, zowel geestelijk als lichamelijk. Tevens wensen wij hem toe dat hij alle familiale zorgen ten aanzien van al zijn kinderen opgelost krijgt.

Het Vlaams Belang zal echter niet plaatsnemen in het rijtje politici die zich komen verdringen om de Koning te prijzen voor zijn inzet voor dit land. Daarvoor heeft hij de voorbije twintig jaar namelijk iets te nadrukkelijk de zijde gekozen van de Franstalige minderheid. Onze partij is evenmin de talrijke financiële malversaties in en rond de koninklijke familie vergeten.

Het Vlaams Belang kijkt ook niet uit naar de troonsopvolging. Wij spreken de hoop uit dat koning Albert II meteen ook de laatste koning der Belgen zal zijn geweest. De monarchie is immers een geldverslindende, ondemocratische instelling, die niet thuishoort in het Vlaanderen van de 21ste eeuw.

Laten wij dit moment dan ook aangrijpen om het debat op gang te brengen over de rol, de toekomst en het einde van de monarchie. Het Vlaams Belang is een republikeinse partij en wij kiezen dus voor democratisch leiderschap. Wie door het volk wordt aangesteld, moet ook door het volk tot verantwoording kunnen worden geroepen en dat is onmogelijk bij een erfelijk koningschap. Monarchie rijmt niet met democratie.

De Belgische monarchie heeft zich sinds de koningskwestie verzekerd van de steun van de Franstaligen door telkens weer hun kant te kiezen.

De relatie tussen de Walen en de monarchie is echter niet meer dan een wankel en tijdelijk verstandshuwelijk. Uit een recente peiling blijkt dat, als België uit elkaar valt, meer dan de helft van de Walen kiest voor een republiek.

De Koning is niet langer het cement van België, maar veeleer een splijtzwam. Het is dus hoog tijd voor verandering.

Wat de volgende dagen gebeurt, vindt nergens een constitutionele grond en is gebaseerd op improvisatie en nattevingerwerk. Dit is nochtans de kans om de eerste grondslagen te leggen van een republikeins systeem. Voor het Vlaams Belang moet het debat vandaag dan ook leiden tot het einde van de monarchie en tot een onafhankelijke Vlaamse republiek. Dit land is even moe als de afscheidnemende Koning. Daarom vragen wij dat de deelstaten van het federale België als natuurlijke entiteiten hun rol in Europa en in de wereld beginnen te spelen. Het vraagt moed om die stap te zetten, maar wie nuchter en zakelijk vooruitziend durft te denken, die bewijst daar de burgers een grote dienst mee.

Een nieuwe wereld- en volksvreemde koning zal het tij niet meer kunnen keren. Het Belgische huis is uitgeleefd, hoezeer het bric-à-brac van de zesde staatshervorming een en ander nog probeert op te lappen. Het is tijd dat de Vlamingen en de Franstaligen hun eigen weg gaan, in goed nabuurschap. Als de Franstaligen dan inderdaad zo gehecht zijn aan dat koningshuis, dan willen wij met een genereuze en royale transfer dit koningshuis naar hen overhevelen, kosten inbegrepen.

Catherine Fonck (cdH): Het is met ontroering dat we geluisterd hebben naar de boodschap van koning Albert II aan de Belgen.

We drukken ons diepste respect uit voor de beslissing van de Koning om op 21 juli troonsafstand te doen. Een diep respect ook voor zijn inzet voor zijn functie: gedurende 20 jaar koningschap heeft de Koning onophoudelijk de vreugde en het verdriet van de bevolking gedeeld.

Hij was een opmerkelijke constitutionele vorst, onder meer toen hij tijdens de crisis in 2010 een beroep deed op de verantwoordelijkheidszin van elkeen. Hij maakte duidelijk dat de koninklijke functie de democratie nieuw leven kan inblazen en kan bijdragen tot het goed functioneren van de instellingen. Hij belichaamde de verdediging van de eenheid van België.

Zijn beslissing om af te treden getuigt van een verantwoordelijke en moderne invulling van het koningschap. Met sereniteit en vertrouwen – en ook wij zien dit sereen en met vertrouwen tegemoet – draagt hij de fakkel over aan kroonprins Filip, die met zijn echtgenote aan zijn zijde de dialoog zal aangaan met alle Belgen.

Sire – misschien volgt u onze debatten wel – u heeft een wijze beslissing genomen, voor uzelf, voor België en voor alle landgenoten. Namens hen dank ik u.

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Op 21 juli sluiten we een belangrijk hoofdstuk af. Twintig jaar stond koning Albert II aan het hoofd van ons land. Vooral de ongeziene politieke crisis waarin ons land zes jaar geleden terechtkwam, waren voor België en voor de Koning een beproeving. Voor zijn rol en zijn toewijding tijdens deze moeilijke periode wil ik hem namens de groene fractie oprecht danken.

Koning Albert II werd door de politiek ingeschakeld als een fikser, als een crisismanager, die een oplossing moest vinden of gewoon tijd moest winnen tot de politiek klaar was om een nieuwe stap te zetten. Hij bracht stabiliteit tijdens de lange periode waarin regeringen niet regeerden.

Het einde van een tijdperk is ook het begin van een nieuw. Prins Filip krijgt een zware erfenis. In deze tijden waarin mensen en groeperingen het land proberen te verdelen en zondebokken te zoeken, heeft ons land ook nood aan verbindende krachten. Dat wordt de belangrijke opdracht van het nieuwe koningskoppel. De nieuwe Koning zal andere paden bewandelen, maar wij hopen dat hij net als zijn vader aandacht zal besteden aan de zwakkeren in de samenleving.

Een nieuwe Koning biedt de kans om het Belgische koningschap de 21ste eeuw binnen te loodsen. Groen blijft ijveren voor een protocollaire rol van de Koning. Het is het moment voor een modern koningschap. Wij hopen dat de nieuwe Koning die weg zal willen inslaan en zal openstaan voor een andere invulling van zijn taak, zoals Willem-Alexander in Nederland.

Koning Albert heeft gisteren reeds aangegeven open te staan voor een modernisering. Het is de taak van het Parlement de contouren ervan uit te tekenen. Al jaren worden er vanuit verschillende politieke hoeken voorstellen uitgewerkt om de politieke rol van de Koning te herzien, maar die verdwenen vaak even snel van de agenda als zij erop kwamen. We kunnen nu met een schone lei beginnen.

Daartoe moeten de politieke partijen, de Kamer, de Senaat en de regering vóór de verkiezingen aangeven welke grondwetsartikelen voor herziening vatbaar worden verklaard.

Koning Albert II heeft zijn taak gedurende twintig jaar voortreffelijk uitgeoefend. Met zijn humor en spontaniteit kan hij op veel respect en sympathie rekenen, niet alleen bij aanhangers van de monarchie maar ook bij brede lagen van de bevolking. Zoals elke burger heeft hij zijn gebreken, die maken hem misschien net menselijker.

Iedereen heeft recht op zijn goede oude dag, ook de Koning. Onze fractie wenst de Koning en de Koningin nog veel gezonde jaren en wenst zijn opvolger, prins Filip, en prinses Mathilde, veel succes in hun toekomstige functie.

Olivier Maingain (FDF): Wij hebben voor u geapplaudisseerd, mijnheer de eerste minister, omdat degenen die blijk geven van staatszin, elke actie tot behoud van de staatsinstellingen steunen.

Dit is een uitgesproken politiek moment, omdat de beslissing van het Staatshoofd uitgesproken politiek is. Het is een persoonlijke keuze, die evenwel enkel kan worden gemaakt in het grondwettelijk kader van ons land en die door de regering moet worden onderschreven, omdat zij verantwoordelijk is voor de handelingen van de koning. We steunen daarom de wijze waarop u de beslissing van het Staatshoofd steunt.

Sommigen eisen een louter protocollaire monarchie en willen tegelijkertijd België omvormen tot een lege doos.

Ze pleiten enkel voor een republiek, omdat de rol van het staatshoofd als zodanig, in het huidige België, hun einddoel, namelijk het separatisme, in de weg staat. Laten we niet blind zijn voor hun ware intenties!

De monarchie mag niet stilstaan en moet meegaan met haar tijd, anders bewijst ze zichzelf geen dienst. Wij zullen geen overhaaste beslissingen accepteren waardoor het wezen van de monarchie, namelijk haar politieke rol, op losse schroeven wordt gezet. Zoals historicus Jean Stengers zeer terecht opmerkte, is die rol van de Koning meer dan ooit een noodzakelijkheid.

Laurent Louis (onafh.): Het fatsoen gebiedt me de Vorst te bedanken voor het geleverde werk. De regeerperiode van Albert II werd evenwel getekend door de uitholling van de Staat en de opkomst van het separatisme. De enige verdienste van de Koning is dat hij tijdens de regeringscrisis van 2010-2011 het hoofd heeft weten te bieden aan het delirium van de politieke klasse. Ik wens de toekomstige koning Filip dan ook toe dat hij de nationale eenheid zal kunnen bewaren. Daar zal hij alleen in slagen indien hij de fransdolle trekjes van de koninklijke familie weet uit te vlakken.

Ik betreur dat we deze troonsafstand niet hebben aangegrepen om via een referendum aan de Belgen te vragen of ze de eenheid van het land en het voorbijgestreefde monarchale bestel wens te bewaren. Zo hadden we immers een einde kunnen maken aan de communautaire twisten, de eenheid van het land kunnen verzekeren en het de moderne tijd kunnen binnenleiden. Want in plaats van aandacht te hebben voor de verzuchtingen van de burgers sleuren de politieke partijen ons land mee in kleingeestige spelletjes die het aan het wankelen brengen.

Ik roep de Belgische burgers er dan ook toe op naar aanleiding van deze machtsoverdracht een regimewisseling te forceren.

Leve het Belgische volk en leve België!

Jean Marie Dedecker (LDD): De erfelijke monarchie werd eeuwen geleden uitgevonden om één reden, namelijk dat families en clans elkaar niet meer naar het leven zouden staan bij elke troonswissel. De monarchie, de politieke macht en de militaire macht hoeven vandaag niet meer erfelijk te zijn. Wij houden verkiezingen.

Ik ben een republikein in hart en nieren om één reden: respect voor de wensen van het volk. Een republiek hoort bij de democratie zoals het gras hoort bij Wimbledon.

Het is vandaag de taak van de parlementsleden om hulde te brengen aan de Koning en ik wens hem ook een rustige oude dag, maar het is vandaag ook hun taak om de monarchie de nieuwe tijd te leren overleven. In Nederland heeft men dat begrepen. Willem-Alexander doet afstand van zijn politieke macht. Wij moeten de invloed van de Koning herleiden tot een zuivere protocollaire en ceremoniële functie.

Vanaf 21 juli hebben wij het wereldrecord koningen en koninginnen. Wij zullen twee koningen hebben en drie koninginnen. Let erop dat dit niet te veel weegt op ons pensioenstelsel en op het onderhoudsgeld.

In een moment van euforie heeft men in 1993 de kraan opengezet. Ik hoop dat men dit nu niet doet en dat wij eindelijk komaf zullen maken met het gebrek aan transparantie van de civiele lijst en van de dotaties, en dat wij de prinsen durven zeggen dat er niets oneerlijks is aan werken.